

12. Levezető játék

Kérjük meg a játszókat, hogy befejezésként fogalmazzanak meg saját döntésüknek, érzésüknek megfelelően egy-két olyan mondatot, melyek akár Ottó verssorai is lehetnének a történetek után. Ha mindenki elkészült, tegyük középre a műveket, és húzassunk egyet-egyét a játszókkal, majd hallgassuk meg az alkotásokat.

Záró narráció

Miután ezeket a sorokat Ottó lejegyezte a naplójába, kezébe került néhány, még Judit előtti verse.

Ezután a tanár felolvassa ugyanazokat a verseket, melyeket a foglalkozás kezdetén mutatott a játszóknak. Az egész levezető játék megfelelő aláfestő zenére történik.

Mellékletek

Levelek

Drága Anyu!
Drága Fiam!

Nem akartam eddig erről írni, de képzeld, megkértem Juditot, hogy költözzön hozzám.
Régen, gyakrabban írtál. Már azt hittem, valami baj van.

Valószínűleg gyökeresen megváltozik az életem.
Tudom édes fiam, hogy Te mindent alaposan meggondolsz, de örülök. Ha boldog vagy, akkor én is.

Örömmel egyeztettem bele. Nagyon boldog vagyok. A kishálóba tettük, azt a hatalmas plüssmacit, amit a születésnapjára vettem.

Egyébként már nagyon szeretném, ha lenne egy unokám. A múltkor arról álmodtam, hogy apád még élt, kivágta az öreg diófát és egy hintát ácsolt belőle.

A legfontosabb, hogy végre rátaláltam.
Nehéz egyedül fiam, de ezt Te is tudod!

Szeretném, ha feljőnnél hozzánk húsvétra és velünk töltenél pár napot. Már Judit is nagyon várja.
Szívesen megyek hozzátok, hiszen emlékszel, hogy nálunk a húsvét mindig igazi családi ünnep volt.

Sokszor csókolunk mindketten: Ottó
Vigyázzatok egymásra. Ölellek: Mama

Verseik

Nem történik
semmi.
Szóltál?
Siess!
Élni,
szeretni.
Csend van.
Az időt hallani.
Sietni.
Az életet
nem lehet
eltenni.

Az út mellett hervadtak
a virágok.
Megyek.
Megálllok.
Kialtok!
Egyedül vagyok.

Otthonunk az, ahol mindig hagyunk valamit,
Amiért úgy érezzük, hogy vissza kell mennünk.

Testünk halad a jövőbe
Lelkünk leül egy kútforra.

Fűben-fában orvosság

Csabai Flóra

Óratípus: A „szakértői játék” törvényeire épülő órasorozat.

Csoport: 7-8 évesek.

Tér: lehetőleg nem üres osztályterem (szükségünk lesz a bútorokra!).

Idő: 6-7 tanítási óra.

Eszközök: papírlapok, filcek, különböző élelmiszerek csomagolása, a megbízólevél, a témára vonatkozó információkat tartalmazó szövegek, képek, azok másolatai, rövidített háttéranyagok, növényhatározók, színes ceruzák, esetleg festék, ecsetek, csomagolópapír.

Tanulási terület: virágos növények részei, gyógynövények különböző részeinek felhasználhatósága a népi gyógyászatban, egy tervezőiroda felépítése és működtetése, információgyűjtési technikák elsajátítása, lényegkiemelés, csoportos együttműködés fejlesztése.

Téma: Egy élelmiszerek csomagolását tervező cég munkatársai gyógyteákból álló termékcsalád arculatának kialakításához végeznek kutató- és tervező munkát.

Fókusz: A „szakértői játék” sajátosságainak értelmében egybeesik a tanulási területtel.

Történetváz: A korábban már több ismert termék csomagolásában nagy szakmai elismerést kivívott tervezők megbízást kapnak egy gyógyteákból álló termékcsalád csomagolásának megtervezésére. A felkérés levélben érkezik a gyártótól, melyben konkrétan meghatározzák a feladatot.

Megjegyzés: Az óra tervezésében Szauder Erik nyújtott szakmai segítséget.

1. Dobozokat, flakonokat, zacskókat – csomagolóanyagokat – nézegetünk, és arról beszélgetünk, vajon ki mindenki munkájára van szükség egy ilyen csomagolás megszületéséhez. Milyen helyen dolgoznak a tervezők? A gyár közelében? Vagy a belvárosban van egy kis irodájuk? Esetleg egy önálló irodaházat tartanak fenn?

2. Ahhoz, hogy az élelmiszercsomagolások tervezőit meg tudják különböztetni másoktól, ki kellene találnunk egy jól csengő nevet magunknak!

A tanár fokozatosan úgy kezd beszélni a tervezőkről, mintha azok mi lennénk.

3. A híres cégeknek általában van olyan emblémájuk, amiről mindenki felismeri őket. Csinálhatnánk mi is egyet, ami elárulná, mivel is foglalkozunk. Válasszunk hozzá formát, színeket, betűtípust!

Vigyázzunk, ne már létező logókat utánozzunk!

4. Vajon kik keresnek fel egy ilyen irodát? Talán az élelmiszereket előállító gyárak képviselői, hogy elmondják, milyen csomagolást szeretnének a termékeikhez. Kivel találkoznak a bejáratnál? Útba igazítja őket valaki? Honnan tudják, hogy jó helyen járnak? Ki van téve az emblémánk? Vagy már a bejárat fölött messziről fényreklám látszik?

5. Tehát bejönnek. Aztán az irodába mennek? Vagy van egy várakozásra kijelölt helyünk? Milyen bútorok állnak ott? Megkínáljuk a vendégeket teával, kávéval? Automatából, vagy mi magunk főzzük? Hol?

Miközben mindezeket egyeztetik, a tanár felvázolja az alaprajzot egy nagy csomagolópapírra.

6. Milyen helyiségek állnak még rendelkezésünkre? Hol folyik maga a tervezés? Ott milyen berendezési tárgyak vannak? Hányan dolgoznak egy szobában? Hol tároljuk a korábbi felkéréseket, hol az adatokat, ötleteket? Van esetleg egy is könyvtárunk, vagy csak néhány szakkönyvnek akad hely? Esetleg a jól sikerült munkáink tárlókban kiállítjuk a folyosón?

7. Egyre több dolgot tudunk már, nem fogunk tudni mindennel közösen foglalkozni. Mi lenne, ha mindenki kiválasztana magának egy részletet, és kitalálná, mi van ott, mivel rendezték be, mire van még szükség az ott folyó munkához stb. Én például az ügyvezető irodáját fogom megtervezni.

A tanár egy papírra rajzolni kezdi az irodát, hangosan magyarázva, minek hol a helye. Mintát ad ezáltal a gyerekek munkájához, valamint magának tartja fenn az összekötő szerepét, aki nem vezető, de kapcsolatban áll a megrendelővel.

8. Ülünk össze, és mutassuk meg egymásnak a rajzainkat! Mindenki mondja el röviden, mi minden jutott még eszébe!

Ezzel az egyeztetéssel egy működő munkahely képét erősítik.

9. Át tudnánk alakítani ezt a termet a tervezőirodánkká? Hol lenne a bejárat? És az irodák? Hová raknánk a telefont stb.?

Valóban alakítsuk át a rendelkezésünkre álló teret; tologassuk el a bútorokat, melyeken feliratokkal jelelhetjük a funkciójukat.

10. Kipróbálhatnánk, hogy működik a cégünk! Képzeljétek el, hogy reggel van, mindannyian pár perce érkezünk meg, most kezdjük a munkát.

A tanár a narrációval egyre inkább bevonja a gyerekeket; tovább erősíti a munkahelyi légkört.

11. Szerintetek eléggé felkészültek vagyunk rá, hogy elvállaljunk egy új munkát? Itt ez a levél – ha elfogadjátok, mondhatjuk azt, hogy a tervezőirodánkknak írták, és egy megbízás van benne. Szerintetek hogyan érkezhetett? Milyen alkalommal nyithatnánk ki? Szoktunk rendezni gyűléseket? Olyan munkaértekezleteket, amikor én, az ügyvezető beszámolok az új megrendelésekről? Próbáljuk ki!

A tanár az ügyvezető szerepébe lép, s ezzel a gyerekek státusza is emelkedik.

12. „Üdvözlök mindenkit! tudjátok, hogy épp most fejeztük be a Duna-Tej program terveit, és mindannyian eléggé fáradtak vagyunk, de mégis itt egy újabb megrendelés. Ma érkezett. Felolvashatom?”

A tanár szavai egy korábbi munkára utalnak, ezzel megerősíti a cég sikerességét, múltját. Felolvassa a levelet – ld. Melléklet –, esetleg fénymásolt példányokat is szétoszthat belőle.

13. „Elég komoly ajánlatnak látszik! Bár sok munka lesz vele. Utána kell néznünk jó néhány dolognak. Segítetek összeállítani egy listát a teendőinkről!”

Közösen összegyűjtik, a levél alapján, milyen információkra lesz majd szükségük: a hat gyógynövény képe, a gyógynövények hatása, fogyasztható részeik, a teakészítés módja, mit jelent a „termékcsalád”, illetve az „egységesség” kifejezés.

14. Elfogadjuk az ajánlatot? Levélben válaszoljunk? Hívjuk el esetleg a megbízót, hogy személyesen egyeztet-hessünk?

Ezen a ponton megírhatjuk a válaszlevelet, amennyiben a játékosok elfogadják az ajánlatot. A tanárnak módja van a megbízó szerepébe lépve tárgyalni, egyeztetni, esetleg szerződést is köthetnek.

15. Hogyan szerezzük be a szükséges információkat? Osszuk el, ki minek néz utána, vagy gyűjtünk mindannyian önállóan, és később rendszerezünk? Esetleg meg tudom szervezni, hogy bejussunk a könyvtárba, és van egy gyógynövény-szakértő ismerősöm is, megkérhetnénk, adjon néhány tanácsot!

A felajánlott módszereket a tanár ügyvezetőként javasolja, nem vezetőként

16. A tanár vezetésével a gyerekek ellátogatnak a könyvtárba, esetleg természetfilm részleteket néznek meg a témával kapcsolatban. Előre összegyűjtött könyvek, lexikonok, kifénymásolt szövegrészek, képek állnak rendelkezésükre – melyeket kiscsoportokban dolgoznak fel. A következő szakaszban az összegyűjtött információkat közösen tekintik át, rendszerezik, összegzik.

A tanár minden csoport munkájához nyújthat segítséget, javaslatokat tehet, ötleteket adhat.

17. Rendezhetnénk egy újabb értekezletet, megbeszélést, ahol mindenki elmondhatja, bemutathatja, amit talált. Szükség van valamilyen eszközre? Táblára, írásvetítőre?

A gyerekek önállóan választhatnak formát az információk közzétételére; a tanár folyamatosan mint szervező van jelen.

18. Készülhet a megbeszélésről egy emlékeztető, melyen a legfontosabb feladataink szerepelnek – ezt ki is tűzhetjük valahová.

19. Szükségünk van még további tájékozódásra? Felhívjuk esetleg a gyártót? Vagy írjunk inkább levelet?

Fel kell hívnunk a figyelmet az esetleges hiányosságokra, és ezek írásbeli összegyűjtésére, ami a kézzelfoghatóság miatt fontos.

20. Most, hogy ilyen sok adat, ismeret, kép, információ áll rendelkezésünkre, jó lenne, ha úgy rendeznénk el őket, hogy kezdjen világosan körvonalazódni, mit mire fogunk felhasználni! Szükségünk lesz a növények képére, kezdhethetnénk például ezekkel. Emellé jönnének a hatóanyagok, a felhasznált részek.

Közben a tanár egy nagy csomagolópapírra felvázolja, vagy a kész anyagokat feltűzködi, hogy jobban látszódjának az összefüggések.

21. Fontos még tudnunk, mi milyen színű lesz! Van itt színes ceruza, jelöljétek ide a rajzra a színeket! El kell még döntenünk, milyen anyagú és formájú lesz a csomagolás!

A tanár ügyvezetőként ráirányíthatja a figyelmet a különböző csomagolóanyagok előnyeire, hátrányaira; környezetbarát voltukra; a túldíszítettség figyelem elvonó hatására stb. Így az óra látószöve kiteljesedhet a környezetvédelem, a díszítőtechnikák, a reklámok irányába is.

22. A munka eredménye egy rajzos, szöveges vázlat, mely összefoglalja az eddigi ismereteket. A végleges tervek bemutatására a tanár „meghívhatja a megrendelőt” (tanári szerep), aki magyarázatot kér a látottakhoz, de soha nem számonkérő, – elismerően nyilatkozik a tervezők munkájáról.

Melléklet

BIOMAX-BUDAPEST

1097 Budapest, Végh I. u. 24.

Tervezőiroda munkatársai részére

Tisztelt Kollégák!

Nyomon követve eddigi munkájuk szakmai pontosságát, terveik részletes kidolgozását, úgy határoztunk, hogy Önöket kérjük fel egy általunk készítendő termékcsalád csomagolásának megtervezésére. A termék közismert gyógyteákból álló sorozat: bodza, borsmenta, csalán, csipkebogyó, hárs és kamilla. Terveink szerint a csomagolás bemutatná a növény azon részét, melyből a tea készült, utalna gyógyhatására, illetve felhasználási javaslatot tartalmazna. A hatféle termék egy családhoz tartozik, ezért gondoskodni kell a csomagolás egységességéről – melynek módjait Önök bizonyára jobban ismerik. A termékcsalád piacra kerülésének várható időpontja ez év vége, így a tervekkel legkésőbb 2000. szeptemberére el kell készülniük. Örölnénk, ha mielőbb válaszolnának felkérésünkre! Kedvező visszajelzés esetén a további részleteket telefonon vagy személyesen egyeztetethetjük.

Üdvözlettel:

Kátai Antal
vezérigazgató

Vendégségben Bóbitánál

Török László

Csoport: Óvodások, alsó tagozatosok, felső tagozatosok.

Más-más korcsoport az óravázlat más-más adaptációját kívánja, a „felhasználó” dönt ez ügyben. A foglalkozás legalább annyira szól az aktuális csoportról, mint a Weöres-versről – vö. tanulási terület –, ezért ez a tág korosztályi ajánlás.

Körülmények:

- tér: osztályterem, középen kialakítható játéktérrel
- idő: két tanóra
- eszközök: csomagolópapír, színes rajzeszközök, mágno, kendő, „meghívó levél”

Tanulási terület: Weöres Sándor gyerekversei; a csoporttagok együttműködési és döntéshozatali készsége; gyakorlatok, játékok, társművészetek alkalmazása a komplex drámában.

Téma: Egy képzeletbeli erdő lakói meghívást kapnak Bóbitától, a tündértől születésnap mulatságára. Közös döntenek a meghívás felől, és kalandok után találkoznak meghívójukkal.

Fókusz: Mit tesz egy csoport, ha rendkívüli meghívást kap?

Szerepek: Tanulóknak: a mesebeli erdő lakói, illetve „Bóbita”; tanárnak: narrátor, csoporttag, Bóbita várának kapuőre.

Megjegyzés: Az óraterv kialakításában segítettek a Takács Annamáriával folytatott beszélgetések.

Az óra menete

A bemelegítő, ráhangoló rész ízlés, egyéni arányérzék, csoportigény szerint levezetendő. Mivel többé-kevésbé versfeldolgozó óráról van szó, én ritmus- és rímjátékokat javasolnék leginkább, például: „Rit-